
Aika 21.02.2023, klo 17:30 - 18:45

Paikka WSOY-talo/Teams, Mannerheiminkatu 20, 06100 Porvoo/WSOY-huset/Teams,
Mannerheimgatan 20, 06100, Borgå

Käsitellyt asiat

§ 8 Kokouksen laillisuus ja päätösvalta

§ 9 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

§ 10 Hyvinvointialueen kaksikielisen tiedotuksen ja viestinnän tilannekatsaus

§ 11 Lausunnon antaminen HUS-järjestämissopimuksesta

§ 12 Kieliohjelman laatiminen, lähetekeskustelu

§ 13 Muut asiat

Saapuvilla olleet jäsenet

Tom Liljestrand, puheenjohtaja
Kjell Grönqvist, 1. varapuheenjohtaja
Jeanette Broman
Sebastian Ekblom
Fred Henriksson
Bodil Lund
Jolanta Lundgren
Gia Mellin-Kranck, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Tomas Määttä, hallintolakimies /förvaltningsjurist, sihteeri
Nina Björkman-Nysten, vanhusneuvoston edustaja/äldrerådets representant
Mika Kosunen, viestintäjohtaja /kommunikationsdirektör, poistui 17:50
Marketta Mattila, hallituksen edustaja/styrelsens representant
Pauli Ritola, vammaisneuvoston edustaja/representant för rådet för personer med funktionsnedsättning
Camilla Söderström, hallintojohtaja /förvaltningsdirektör

Poissa

Petra Lind
Anders Selen

Allekirjoitukset

Tom Liljestrand
Puheenjohtaja

Tomas Määttä
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Kjell Grönqvist

Jolanta Lundgren

Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu /
Protokollet är elektroniskt undertecknat

§ 8

Kokouksen laillisuus ja päätösvalta

Kokouksen laillisuus ja päätösvalta

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön (146 §) mukaan kokouskutsu on lähetettävä viimeistään kolme päivää ennen kokousta. Kutsu on lähetetty jäsenille 16.2.2023 ja julkaistu samanaikaisesti Itä-uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivustolla.

Ehdotus

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta suorittaa nimenhuudon ja toteaa mahdollisesti esteen ilmoittaneet jäsenet. Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta toimitti nimenhuudon ja totesi esteen ilmoittaneet jäsenet sekä totesi, että kokous on lainmukaisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

§ 9

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön (165 §) pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla.

Yleisen hyvän hallintotavan mukaisesti, valitaan pöytäkirjalle kaksi tarkastajaa.

Ehdotus

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta valitsee kokouksen pöytäkirjatarkastajiksi Jolanta Lundgrenin ja Kjell Grönqvistin.

Päätös

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta valitsi yksimielisesti kokouksen pöytäkirjatarkastajiksi Jolanta Lundgrenin ja Kjell Grönqvistin.

---

§ 10

Hyvinvointialueen kaksikielisen tiedotuksen ja viestinnän tilannekatsaus

IUHVA Dno-2023-382

Valmistelu ja lisätiedot:

hallintojohtaja Camilla Söderström, camilla.soderstrom1(at)itauusimaa.fi

Laissa hyvinvointialueesta (34 §) määrätään viestinnästä seuraavasti:

Hyvinvointialueen toiminnasta on tiedotettava hyvinvointialueen asukkaille, palvelujen käyttäjille sekä järjestöille ja muille yhteisöille. Hyvinvointialueen tulee antaa riittävästi tietoja hyvinvointialueen järjestämistä palveluista, taloudesta, hyvinvointialueen hallinnossa valmistelussa olevista asioista ja niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Hyvinvointialueen on tiedotettava siitä, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Hyvinvointialueen on huolehdittava, että toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta annetaan esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla. Hyvinvointialueen on verkkoviestinnässään huolehdittava, että salassa pidettäviä tietoja ei viedä yleiseen tietoverkkoon ja että yksityiselämän ja henkilötietojen suoja viestinnässä toteutuu.

Viestinnässä on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon hyvinvointialueen eri asukasryhmien tarpeet. Viestinnässä on käytettävä esteettömiä ja saavutettavia menetelmiä.

Viestintäjohtaja Mika Kosunen antaa tilannekatsauksen hyvinvointialueen viestinnästä.

Ehdotus

Hallintojohtaja:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta merkitsee katsauksen tiedoksi.

Päätös

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta merkitsi yksimielisesti katsauksen tiedoksi.

---

§ 11

Lausunnon antaminen HUS-järjestämissopimuksesta

IUHVA Dno-2023-323

Liitteet

- 1 Bilaga 1 HUS-organisierungsavtal_03022023
- 2 Liite 1 HUS-järjestämissopimus_03022023

Valmiselut ja lisätiedot:

hallintojohtaja Camilla Söderström, camilla.soderstrom1@itauusimaa.fi

HUS-järjestämissopimus on Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän keskinäinen sopimus, jossa osapuolet sopivat keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi. Sopimuksen sisällöstä, valmistelusta ja hyväksymisestä säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021, jäljempänä Uusimaa-laki). Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa osapuolten työnjaon, yhteistyön ja toiminnan yhteensovittamisen toteutuminen siltä osin kuin se on tarpeellista osapuolten lakisääteisten tehtävien hoitamisen ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.

Uusimaa-lain mukaisesti HUS-järjestämissopimuksen on edistettävä terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, potilasturvallisuutta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta, ja kielellisiä oikeuksien toteutumista. Työnjaossa on lisäksi varmistettava, että sopimuksen perusteella terveydenhuoltoa antavassa toimintayksikössä on tehtävän hoitamiseksi riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen. Sopimuksessa on sovittava osapuolten välisestä työnjaosta siten, että asiakkaalla on oikeus yhdenvertaiseen hoitoon kotikunnastaan riippumatta.

Sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain (616/2021) 48 §:n mukaan HUS-järjestämissopimus on laadittava vuoden 2024 loppuun mennessä. Tilanteessa, jossa Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäjinä toimivat 1.1.2023 alkaen uudet hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä, on kuitenkin perusteltua, että järjestäjien välisestä työnjaosta sovitaan järjestämisvastuun siirron yhteydessä. Tällä menettelyllä turvataan siirtymävaiheessa asukkaiden oikeudet yhdenvertaiseen sosiaali- ja terveystalveluihin sekä edistetään palvelujen integraatiota uudistuksen alusta lähtien.

Sopimuksen valmistelun koordinoinnista vastaa Helsingin kaupunki. Valmistelutyötä tehdään yhteistyössä Helsingin kaupungin, Uudenmaan hyvinvointialueiden sekä HUS-yhtymän kesken. Yhteistyötä sekä valmistelun koordinaatiota ja ohjausta varten on perustettu alueellinen valmisteluryhmä, jossa ovat edustettuina kaikki Uudenmaan hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki sekä HUS-yhtymä. Sopimuksen valmistelua varten on nimetty lisäksi 13 teemaryhmää, joiden tehtävänä on sopimustekstin laatiminen.

Sopimuksen sisällöstä säädetään Uusimaa-lain 9.3 §:ssä. Vuoden 2022 aikana edellä mainitut 13 teemaryhmää ovat tuottaneet asiantuntemukseensa pohjautuen vaadittavan sisällön, ja sopimusluonnos pitää sisällään alla luetellut kokonaisuudet:

1. Yleiset sopimusehdot
2. Yhteistoiminnan johtaminen, ohjaus ja päätöksenteko
3. Rahoitus ja talous
4. Alueen väestön terveys ja hyvinvointi
5. Perusterveydenhuollon vahvistaminen ja palveluketjujen ja -kokonaisuuksien yhteensovittaminen Uudenmaan alueella
6. Erikoissairaanhoidon palveluiden järjestämisvastuu
7. Tutkimus, koulutus, kehittäminen ja innovaatiotoiminta
8. Tukipalvelut
9. Asiakas- ja potilastiedot
10. Valmiussuunnittelu, varautuminen ja poikkeusolot
11. Omavalvonta ja laatu
12. Tiedolla johtaminen
13. Digitaaliset palvelut

Uusimaa-lain mukaisesti sopimusta valmisteltaessa on kuultava Helsingin yliopistoa sekä sosiaali- ja terveysministeriötä. Lisäksi Uusimaalain 19 §:n ja hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 33 §:n mukaisilta kansalliskielilautakunnilta pyydetään lausuntoa järjestämissopimuksesta.

Sopimus on tarkoitus viimeistellä saatujen lausuntojen pohjalta alkuvuodesta 2023. Yliopiston lausunnon perusteella sopimuksessa korostettiin monialaisen tutkimuksen merkitystä sekä tarkennettiin sosiaalihuollon TKKI-rakennetta ja osaamiskeskuksia koskevaa kokonaisuutta. Sosiaali- ja terveysministeriön lausunnossa todetaan, että järjestämissopimuksen luonnos on hyvin laadittu ja sen pohjalta on mahdollista tehdä HUS-järjestämissopimus. Sosiaali- ja terveysministeriö nosti lausunnossaan erityishuomioitaviksi asioiksi selkeiden toimenpiteiden lisäämisen päivystystoiminnan toimintaedellytysten turvaamiseksi, omavalvonnan toteutumisen seuraamisen tarkentamisen sekä laajentamaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuuden kattamaan myös järjestöjen ja yritysten toimintaa. Nämä muutokset huomioitiin sopimusvalmistelussa.

Sopijaosapuolten ylimmissä päätöksentekoeleimissä tapahtuva sopimuksen käsittely- ja hyväksymisprosessi käynnistyy alkuvuoden 2023 aikana. HUS-järjestämissopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun Uudenmaan hyvinvointialueiden aluevaltuustot, Helsingin kaupunginvaltuusto ja HUS-yhtymän yhtymäkokous ovat sen hyväksyneet. Tämän jälkeen hyväksytty sopimus on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle.

Kansalliskielilautakunnan lausunnon lähtökohtana on, että kielelliset oikeudet tehdään näkyviksi sopimuksessa.

Ehdotus

Hallintojohtaja:

Kansalliskielilautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon HUS-järjestämissopimuksesta:

Lausuntoluonnoksen kohdassa Yleiset ehdot nostetaan hyvin esiin, kuinka kielellisiä oikeuksia toteutetaan ja edistetään, eli että sopijaosapuolten tulee sopia yhteistyöstä ja työnjaosta kielellisten oikeuksien toteuttamiseksi ja edistämiseksi. Sopijaosapuolet ottavat huomioon tässä sopimuksessa tarkoitettujen palveluiden järjestämisessä ja yhteensovittamisessa soveltuvin osin myös mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 39 §:ssä tarkoitetuissa ja osapuolia koskevassa kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksessa on sovittu kaksikielisten hyvinvointialueiden työnjaosta ja yhteistyöstä ja mitä järjestämislain 33 §:ssä on todettu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tehtävästä tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa. Kielellisten oikeuksien toteutumisen edistämistä seurataan ja ohjataan osana sopimuksen seurantaa ja ohjausta.

Kielellisten oikeuksien tulee käsittää strateginen, taktinen ja operatiivinen taso. Kielellisten oikeuksien tulee perustua jokaisen perustuslaissa taatun oikeuden käyttää omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, turvaamiseen.

Alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tulee Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden sekä HUS-yhtymän kanssa yhteistyössä laadittavassa hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa ottaa huomioon kielelliset oikeudet.

Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän palveluiden yhteensovittamisessa on kysymys palvelukokonaisuuksista ja -ketjuista, joiden määrittelyyn ja toteuttamiseen sopimusosapuolet sitoutuvat. Tässä sopimusluonnoksessa on kielelliset oikeudet selkeästi määritelty yhdeksi tavoitteista.

Tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan osalta on määritelty tämä kaksikielinen alue ja erityistehtävä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 33 §:n mukaisesti: Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tehtävänä on tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa.

Sopimusluonnoksen liitteeseen 1 "Uudenmaan väestön terveyttä, hyvinvointia ja palvelutarvetta kuvaavan tietopohjan indikaattorit" pitäisi lisätä mittari, josta käy ilmi oppilaiden koulukieli.

Päätös

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon HUS-järjestämissopimuksesta:

Lausuntoluonnoksen kohdassa Yleiset ehdot nostetaan hyvin esiin, kuinka kielellisiä oikeuksia toteutetaan ja edistetään, eli että sopijaosapuolten tulee sopia yhteistyöstä ja työnjaosta kielellisten oikeuksien toteuttamiseksi ja edistämiseksi. Sopijaosapuolet

ottavat huomioon tässä sopimuksessa tarkoitettujen palveluiden järjestämisessä ja yhteensovittamisessa soveltuvin osin myös mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 39 §:ssä tarkoitetuissa ja osapuolia koskevassa kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksessa on sovittu kaksikielisten hyvinvointialueiden työnjaosta ja yhteistyöstä ja mitä järjestämislain 33 §:ssä on todettu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tehtävästä tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa. Kielellisten oikeuksien toteutumisen edistämistä seurataan ja ohjataan osana sopimuksen seurantaa ja ohjausta.

Kielellisten oikeuksien tulee käsittää strateginen, taktinen ja operatiivinen taso. Kielellisten oikeuksien tulee perustua jokaisen perustuslaissa taatun oikeuden käyttöä omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, turvaamiseen.

Alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tulee Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden sekä HUS-yhtymän kanssa yhteistyössä laadittavassa hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa ottaa huomioon kielelliset oikeudet.

Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän palveluiden yhteensovittamisessa on kysymys palvelukokonaisuuksista ja -ketjuista, joiden määrittelyyn ja toteuttamiseen sopimusosapuolet sitoutuvat. Tässä sopimusluonnoksessa on kielelliset oikeudet selkeästi määritelty yhdeksi tavoitteista.

Tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan osalta on määritelty tämä kaksikielinen alue ja erityistehtävä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 33 §:n mukaisesti: Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tehtävänä on tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa.

Sopimusluonnoksen liitteeseen 1 "Uudenmaan väestön terveyttä, hyvinvointia ja palvelutarvetta kuvaavan tietopohjan indikaattorit" pitäisi lisätä mittari, josta käy ilmi oppilaiden koulukieli.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta päätti myös ehdottaa tehtäväksi seuraavia täydennyksiä järjestämissopimukseen:

- 11 OMAVALVONTA JA LAATU

Kohta 3) Henkilöstö, osaaminen

Suomen ja ruotsin kielen taitoisen työvoiman riittävyys ja ammattipätevyys varmistetaan täydennyskoulutuksella omavalvonnasta, asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä tietoturvallisuuden osaamisesta sekä turvallisuuskulttuurin edistämisestä ja kehittämisestä.

Kohta 5) Viestintä

Viestintä omavalvonnasta, **joka toteutuu suomeksi ja ruotsiksi** on saavutettavaa ja yhdenvertaista, oikea-aikaista ja avointa. Julkaisuja on tuotettava painopisteittäin ja raportit vuosittain. Viestinnässä edellytetään toimivuuden kuvailua konkreettisesti.

- 13 DIGITAALISET PALVELUT

Otsikon Digi- ja ICT-palveluiden periaatteet, yleiset päämäärät ja linjaukset alle:

Sivulla 27:

Perus- ja erityistason palveluintegraation, sujuvien palvelupolkujen ja monikanavaisen asiointin mahdollistaminen. ***Digitaalisten polkujen/-palveluiden tulee toimia myös ruotsin kielellä, esim. terveyskylä.***

Sivulla 28:

Digi- ja ICT-palveluissa huomioidaan digilain "velvoitteet", joiden mukaan asiakas voi valita tarjolla olevia digitaalisia palveluja. Eri palveluissa tarkastellaan saavutettavuutta WGA-AA- kriteereitä noudattaen ja tarjolla on ***kansalliskielten mukaiset kieliversiot suomeksi ja ruotsiksi (englanti, venäjä, arabia soveltuvin osin).***

---

§ 12

Kieliohjelman laatiminen, lähetekeskustelu

IUHVA Dno-2023-385

Liitteet

- 1 Liite 1 Kieliohjelma
- 2 Bilaga 1 Språkprogram

Valmistelu ja lisätiedot:

hallintojohtaja Camilla Söderström, camilla.soderstrom1(at)itauusimaa.fi

21 hyvinvointialueesta seitsemän on kaksikielisiä. Nämä ovat Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Varsinais-Suomi, Länsi-Uusimaa, Vantaa-Kerava, Itä-Uusimaa ja Kymenlaakso. Näiden lisäksi Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä ovat kaksikielisiä. Sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestettävä sekä suomeksi että ruotsiksi kaksikielisen hyvinvointialueen alueella siten, että asiakas saa ne valitsemallaan kielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi (järjestämislain 5 §). Uudistuksen myötä oikeus saada sosiaali- ja terveydenhuollon palvelua sekä suomen että ruotsin kielellä laajenee maantieteellisesti. Tämä johtuu siitä, että kaksikielisen hyvinvointialueen on järjestettävä palvelut suomen- ja ruotsin kielellä myös sen alueella olevissa yksikielisissä kunnissa, joissa palvelu aiemmin on järjestetty kunnan kielellä. Kieliohjelma on tapa varmistaa kielellisten oikeuksien toteutuminen osana kaikkea hyvinvointialueen toimintaa.

Kansalliskielilautakunta on asettanut tavoitteeksi, että Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle laaditaan kieliohjelma kesään 2023 mennessä.

Ehdotus

Hallintojohtaja:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta käy lähetekeskustelua liitteenä olevasta kieliohjelmaluonnoksesta.

Päätös

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta kävi lähetekeskustelun kieliohjelmaluonnoksesta. Lautakunta jatkaa asian käsittelyä seuraavassa kokouksessaan ja kutsuu kokoukseen alan asiantuntijan.

§ 13

Muut asiat

Päätös

- Hyvinvointialuejohtaja tulee asettamaan hyvinvointialueen ruotsinkielisen verkoston, joka muodostuu hyvinvointialueen viranhaltijoista
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta päätti, että lautakunnan seuraava kokous järjestetään 23.3.2023 klo 17.00.

Muutoksenhakukielto

§8, §9, §10, §11, §12, §13

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta.

Sovelletaan lakia hyvinvointialueesta, lainkohta: § 141.